

Poglejte na številke poleg naslova za dan, ko Vaša naročnina poteče. Skušajte imeti naročnino vedno vnaprej plačano.

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

ZA NEKAJ VEČ KOT
2c NA DAN DOBIVATE
"GLAS NARODA"
PO POŠTI NARAVNOST NA
SVOJ DOM (izvzemši soboto,
nedeljo in praznike).
:: Citajte, kar Vas zanima ::

Telephone: CHelsea 3-1242

Reentered as Second Class Matter September 25th, 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

No. 249 — Štev. 249.

NEW YORK, WEDNESDAY, OCTOBER 30, 1940 — SREDA, 30. OKTOBRA, 1940

Volume XLVIII. — Letnik XLVIII.

ALBANCİ SE UPIRAJO

GRŠKI VOJAKI SO SE S TAKSIJO ODPELJALI
NA FRONTO... ANGLEŽI ZASEDLI KORFU
... VSE BOLNIŠNICE SO BILE IZPRAZNJENE

Iz Beograda prihajajo poročila, da se upor Albancev proti Italiji vedno bolj širi. Zlasti so na delu ustaši, ki hočejo za-
briniti italjanskim motoriziranim oddelkom prehod čez mejo na Grško, da ne bi mogli zasesti Soluna, predno ga ne zavzamejo Angleži.

Nekatera poročila pravijo, da so Angleži že zavzel Solun, kakor tudi otoka Kreta in Kephallonia in celo Korfu.

Vstaja je posebno razširjena v jugovzhodnem delu Albanije ter zlasti v Kurvelles o kraju.

V notranjem ministrstvu v Tirani je eksplodirala bomba, ki je ubila tajnika in nekega častnika. Albanski vstasi so z bombami napadli italjansko stražo v Pregonatu; ubiti so bili tudi štirje italjanski vojaki, mnogo več pa jih je bilo ranjenih.

Bombe so tudi eksplodirale v Port Edda, Argyrokastron in Valoni.

Sedem albanskih provinc v vojni

Po uradni odredbi je bilo naznanjeno, da se nahaja v vojni z Grško 7 albanskih okrajev, trije okraji, ki meje na Jugoslavijo, pa niso v vojni.

Ko so Italjani včeraj ob 5.30 zjutraj, pol ure pred potekom ultimatumu vdrl iz Albanije na Grško, so se grški vojaki petjem odpeljali s truki in taksij na fronto, da se spopadejo z Italijani.

Vlada je izpraznila vse bolnišnice, da napravi prostor za ranjene vojake.

Civilno prebivalstvo, boječ se zračnih napadov, je pričelo bežati iz Aten in drugih večjih mest. Na avtomobilih in vozovih so odvažali pobištvo v samotne gorske kraje.

Prebivalcem so oblasti naročile, da naj varčujejo z vodo, kajti Italjani bodo čimprej

kušali bombardirati veliki Maraton jez, ki drži vodo atenskega vodovoda.

Italjani naznanjajo uspehe

Radio postaja v Rimu naznanja, da so italjanske čete do sinoči prodrle 40 milj v grško ozemlje. En laški oddelek je prekorčnil reko Vojus, zavzel mesto Shen Nikol, nato pa pričel prodirati dalje proti Florini.

Aeroplani podpirajo prodirajočo armado ter posebno opravljajo poizvedovalno službo.

Italjanski narod je bil pozno obveščen o vojni

Italjanski vojaki so se z Grki bojevali že 31 ur, predno je bil italjanski narod po radio obveščen, da je italjanska armada vkorakala na Grško. Objavljeno je bilo kratko poročilo, da je italjanska armada prekorčnila grško mejo in je vdrla v sovražno ozemlje na več krajih.

Neko albansko poročilo pravi, da so Italjani prebili grško črto pri Korici. Poročila iz Aten pa zagotavljajo, da grška fronta na vseh krajih drži.

Pokrajina, kjer so v teku sedanji boji, je zelo težavna celo za izvežbane italjanske alpinske oddelke. Napad je bil izveden skozi tri gorske prelaze, ki vodijo iz Albanije na Grško čez skoro neprestopne gorske grebene. Prvi prelaz, ki se nahaja na severovzhodu, vodi skozi trg Biklišta ter vodi dalje v Florino in do Soluna.

Drugi prelaz, južno od Biklište, gre skozi Premedi v Konico, tretji pa je obrnjen proti jugu ter pelje v Argyrokastron in Janino.

Poglavitni in skoro edini boji se vrše na teh treh krajih. Vidno pa je, da je cilj italjanske armade Solun.

Žrebanje za vojaško službo

"... Samo močni more živeti v svobodi in miru," pravi predsednik. — Prva številka je bila 158. — 18. nov. bo prvi oddelek poklican v armado.

V poslopuj vojnega urada v Washingtonu je bila včeraj opoldne potegnjena prva številka žrebov za obvezno vojaško službo. Po kratkem nagovoru predsednika Roosevelta je vojni tajnik Henry Stimson z vezanimi očmi iz steklene posode potegnil prvo številko — 158. Številko je izročil predsedniku Rooseveltu, ki je nato številko naznanil po radio.

Jugoslavija v veliki zadregi

Jugoslavija je v velikih skrbih, ker se boji, da bosta Nemčija in Italija zahtevali pravilo, da pošljata vojaštvo skozi Jugoslavijo, ako bi Anglija pomagala Grški. Vseled tega Jugoslavija ne bi več mogla ostati izven vojne.

Jugoslaviji dela tudi velike preglavice Nemčija s tem, ker je čez celo Jugoslavijo od vzhoda do zahoda postavila taborišča za vračajoče se Nemce iz Besarabije, kajti ta taborišča je prav lahko mogoče porabiti za vojaške tabore.

Rusija glede nove vojne

Kot pravi poročilo iz Moskve, sovjetska vlada zelo pazno gleda na italjanski napad na Grško in je svoje prebivalstvo o tem obvestila po radiju. Kaj pa bo Kremlin v tem oziru ukrenil, ni bilo objavljeno.

Opaziti pa je mnoge bolj prijateljske odnose s Turčijo, ki je tako prijateljica Grške kot Anglije. Izbojstva prijateljstva je bilo posebno mogoče opaziti, ko se je vrnil v Moskvo turški poslanik Hajdar Atkaj ter je imel dolg razgovor z vnanjim komisarjem Vjačeslavom M. Molotovom. Rusija pa je v Ankaru poslala novega poslanika.

Stimsonu so sledili drugi tajniki Rooseveltovega kabineta, senatorji in poslanci ter visoki vojaški častniki.

Ko je vojni tajnik Stimson potegnil prvo številko in jo izročil predsedniku, je predsednik oznanil glasno:

"Prva številka, ki jo je potegnil vojni tajnik, je serijska številka 158."

Tedaj je bilo 12.21 popoldne. Kos obveze, s katero so bile vsakemu, ki je potegnil številko iz steklene posode, zavezane oči, je bil izrezen s stola, ki je bil rabljen pri podpisu Izjave neodvisnosti leta 1776. Kos lesa, s katerim so mešali žrebe v stekleni posodi, pa je bil izrezen iz nekega trama v Dvorani neodvisnosti v Philadelphiji.

V svojem govoru pred vlečenjem žrebov je predsednik Roosevelt povdarjal resnost sedanja časa ter rekel, da se njegova vlada dobro zaveda velike odgovornosti za vse, ne mladeniče, ki bodo poklicani v vojaško službo.

"Vaša vlada se zaveda," je rekel, "da ti mladeniči, ne samo, da predstavljajo bodočnost naše dežele, so tudi bodočnost. V enem letu iskušnje pri vojaških bodo vlekli dobiček. Vrniti se bodo morali v civilno življenje močni in zdravi in spoštovani, zavedni in dostojni in — svobodni."

"Vaša vlada bo posvetila vse svoje sile v to zadevo, ki je skupna vsem — da vzdržimo dostojanstvo, prosperiteto in mir v naši deželi."

Svoj zgodovinski govor pa je zaključil z besedami:

"Obvezna vojaška služba je potrebna, kajti samo močni more živeti v svobodi in miru."

Vlečenje žrebov sedaj splošno imenujejo: narodna loterija. Po tej loteriji bo do 15. junija, 1941 pozvanih k vojakom 800,900 novincev in sicer o naslednjem redu:

Številke	Dan	Število
1 do 55—18. nov.	—	30,000
56 do 165—2. del.	—	60,000
166 do 280—3. jan.	—	60,000
281 do 450—15. jan.	—	90,000
451 do 750—10. febr.	—	160,000
751 do 1110—5. mar.	—	200,000
1111 do 1500—15. jun.	—	200,000
Skupaj		800,000

Hoče v armado

John P. Land, vodja armadne naborne postaje v Elizabeth, N. J., je dobil od 14-letnega Vincena Gabriella naslednje pismo:

"Star sem štirinajst let in bi rad stopil v armado. Če bi rekel, da sem starejši, bi me mogoče vzeli, toda lagati nočem. Nikdar ne mislite, da mi rojijo po glavi otročje misli. Ne vrzite tega pisma proč, am

pak mi odgovorite nanj. Napravite pri meni izjemo. Prav dobro vem, da vojaščina ni otročja igra, pač pa pomeni trdo delo. Če me vzamete v armado, vam bom dal ves denar, ki ga bom zaslužil. Prosim, vzemite me..."

Beneš napoveduje angleško zmago

Bivši predsednik Čehoslovaške republike je te dni rekel po radio:

"Nacijska vlada bo padla prej ali slej, pa tudi če danes ali jutri zmagajo. Zavzetje Angleškega otočja se je Nemcem izjalovilo. Izgubili so nešteto letal, blokada postaja od dne do dne uspešnejša. Anglija ne bo popustila, kajti v sedanji borbi ni sama in tudi ne bo sama ostala."

Konec nacijske vlade se bliža z naglimi koraki. V Nemčiji je začelo nevarno vretje. To revolucionarno vretje in vretje v osrednji Evropi bo opravilo svoje. Čehoslovaška je po svoje pripravljena. Vsi podjarmljeni narodi se bodo dvignili in obračunali s svojim tlačiteljem."

AVTNI DELAVCI IN WILLKIE

John L. Lewis ni s svojim govorom odvrnil baje rti enega avtnega delavca od predsednika Roosevelta. Najmočnejše organizacije za F.D.R.

Govor Johna L. Lewisa, predsednika CIO, v katerem se je zavzemal za republikanskega predsedniškega kandidata Wendella L. Willkieja, je povsem zgrešil svoj cilj. Delavcev ni pridobil za republikansko stranko, pač pa baš nasprotno, še bolj jih je strnil okrog sedanjega predsednika Roosevelta.

Te dni je bil v New Yorku R. J. Thomas, predsednik močnega United Automobile Workers unije, ki je rekel: — Mr. Lewis ni s svojim govorom odvrnil niti enega delavca od Roosevelta.

Tudi mene so snubili republikanci, — je priznal Thomas, — mene in Philipa Murra, podpredsednika CIO.

Za nagrado so ponujali Thomasu mesto delavskega tajnika v Willkiejevem kabinetu. Vse kaže, da je Lewisov govor zgrešil svoj cilj. Razne CIO unije, ki so bile doslej še omahljive, so se odkrito izjavile za predsednika Roosevelta. Med temi je ena najvplivnejših, United Electrical Radio and Machine Workers unija, ki je načeluje James B. Carey.

Carey je znan kot velik Lewisov prijatelj in v delavskih zadevah z njim povsem soglasen. Njuna politična pota pa gredo narazen.

Thomas sta spremila v New York Walter Reuther in Ri-

ZANIMANJE ANGLEŽEV ZA VOLITVE

Angleži se niso še za nobene volitve tako zanimali kot se zanimajo za letošnje predsedniške volitve v Združenih državah.

Anglež je običajno brezbrizen za vse, kar se dogaja izven njegovega okoliša oziroma izven Anglije.

Za prejšnje predsedniške volitve v Ameriki, se povprečen Anglež sploh ni zanimal. Vseeno mu je bilo, če bo oziroma če je bil izvoljen demokrat ali republikanec. Danes je pa povsem nekaj drugega.

Angleško časopisje posveča dolge kolone ameriški predsedniški kampanji. Listi prinašajo slike kandidatov in strankinih voditeljev ter včasih objavljajo politične govore v celoti.

Sicer je pa Angležem navse

zadnje vseeno, kdo bo zmagal: Willkie ali Roosevelt. Oba sta namreč obljubila v slučaju vojne izvolitve Angliji pomoč, in Angleži so uverjeni, da bosta svojo obljubo držala.

"Manchester Guardian" pravi naprimer v nekem svojem članku: — Za nas je dovolj, če vemo, da oba kandidata našo borbo z zanimanjem zasledujeta. Občudujeta nas in nam bosta z vsimi sredstvi pomagala. Nihče naj ne misli, da bo v Ameriki po volitvah poleglo zanimanje za Anglijo. Naj zmaga ta ali oni predsedniški kandidat, Amerika bo na naši strani.

ČRNOGLEDI LANDON

Bivši predsedniški kandidat Landon napoveduje, da bo v deželi vse narobe, če bo predsednik Roosevelt vtretje izvoljen. — Predsedniku ni po volji kongres, najvišje sodišče in svoboda tiska.

Bivši republikanski predsedniški kandidat M. Landon pravi, da predsednik Roosevelt ne sme biti vtretje izvoljen. Kajti če bo vtretje izvoljen, bo imela Amerika opravka z neomejenim predsedniškim in vladnim terminom.

In zgodilo se bo še več: — Kongres bo izgubil svoj vpliv, odločitve sodišč bodo brez veljave, svoboda tiska bo pa šla rakom živžgat.

Ko se bo to zgodilo, bo v Ameriki tako kot je v Nemčiji, — je vzklil Landon. — V deželi bo zavladal narodni socializem.

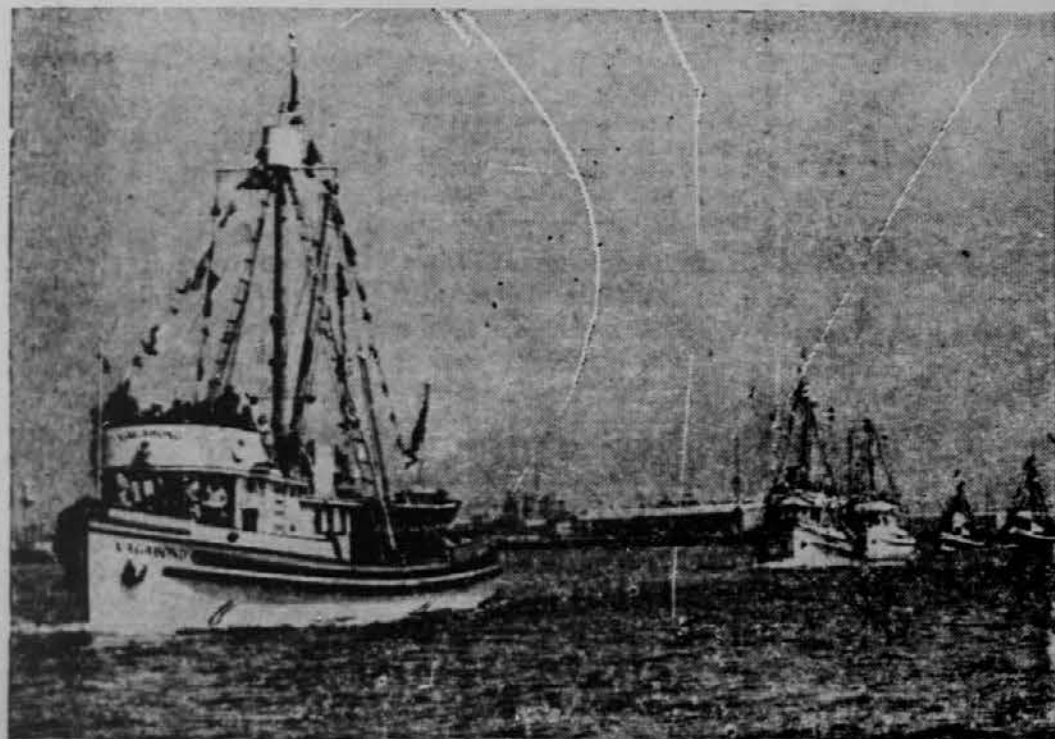
Administracija je skušala

vedno vzbuditi v ljudeh vtis, da kongres, najvišje sodišče in svoboda tiska zanikujejo povprečnemu državljanu pravico do socialne in gospodarske zaščite. Natančno istih načinov sta se posluževala Hitler in Mussolini.

Svoboda tiska, najvišje sodišče in kongres nadzorujejo državnega načelnika. Če se jih državni načelnik iznebi, ima prosto pot in proste roke.

Če bo predsednik Roosevelt vtretje izvoljen, — je rekel Landon, — bodo zgodovinarji označili prihodnje volitve kot konec republike.

NOVE LADJE ZA AMERIŠKO VOJNO MORNARICO

Ameriška vojna mornarica je na zapadni obali kupila od ribičev pet ladij, ki jih bo porabila za lov na mine. Ladje so bile fotografirane v Los Angelesu ob času, ko jih je prevzela vojna mornarica.

"GLAS NARODA"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slovene Publishing Company, (A Corporation), Frank Sakser, President; J. Lupsha, Sec. — Place of business of the corporation and addresses of above officers: 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.

47th Year

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays and Holidays.
Subscription Yearly \$0.—, Advertisement on Agreement.

Za celo leto velja list za Ameriko in Kanado \$6.—; za pol leta \$3.—; za četrt leta \$1.50.— Za New York za celo leto \$7.—; za pol leta \$3.50.— Za inozemstvo za celo leto \$7.—; za pol leta \$3.50.—

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izveniš sobot, nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA," 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-1242

POMAGAITE nam IZBOLJŠATI LIST s tem, da imate vedno VNAPREJ plačano naročnino. Časopis mora odgovarjati potrebi časa. Vsak cent prihranjen pri terjavi, je namenjen za IZBOLJŠANJE LISTA.

VOJNA V JUGOVZHODNI EVROPI

Kar je bilo pričakovati, se je zgodilo: vojna je bila naposled zanesena na Balkan, torej v kraje, kjer je državnica poleg državnice, ki se med seboj bratijo ali sovražijo, kakršno je pač politično vreme.

Z Balkanom je pa tako: Le redkokdaj sta se le dve balkanski državi vojskovali. Po izbruhu sovražnosti med dvema so kmalu tudi druge posegele v borbo.

Zaenkrat je na vrsti Grška, katere pa ni napadla kakšna balkanska država, pač pa Italija, zaveznica Nemčije, ki hoče ž njo vred zavladati svetu.

Italijane loči od Balkana morje, kar za transportiranje in izkrcanje vojaštva ni prav pripravno. Zato si je Italija še prej na Balkanu utrdila svoje stališče. To se je zgodilo povsem preprosto. Pred dvema letoma je začela dopovedovati svetu, da je majhna balkanska kraljevina Albanija v nevarnosti. Z ene strani da jo ogroža Jugoslavija, z druge pa Grška. Albanski narod ni o tem ogrožanju ničesar vedel, toda vedela je Italija, in to je bilo dovolj.

Albanijo je bilo torej treba zaščititi. V zaščiti sta pa Nemčija in Italija veliki strokovnjaki.

Nemčija je "zaščitila" skoro vso kontinentalno Evropo dočim se je Italija doslej zadovoljila samo z "zaščito" Albanije. Pod varstvom topov so se italijanski vojniki izkrcali v Albaniji, zasedli javna poslopja, nabili plakate, da bo vsak Albance brezpogojno ustreljen, ki bi se drznil nasprotovati "zaščitnikom". In Albanija je bila zaščitena.

V Rimu so določili člane nove albanske vlade, italijanski vojniki so pa začeli utrjevati albansko mejo proti Jugoslaviji in Grški. Vprašanje je bilo le, v katero smer bo udarila Italija: proti Grški ali proti Jugoslaviji?

Zdaj so odstranjeni vsi tozadevni dvomi. Napadla je Grško, kar je bilo po dogodkih zadnjih tednov skoro neizogibno. Četudi bi bil grški diktator Metaxas izpolni vse želje rimske vlade, bi Grški ne bile prihranjene grozote vojne.

Angleži imajo v vzhodnem delu Sredozemlja močno mornarico in močne vojaške posadke. Otok Kreta in nekateri grški otoki v Egejskem morju so za Angleže življenskega interesa ter bi jih prej ali slej zasedli. Italijani so to dobro vedeli in so jih prehiteli. Mussoliniju ni bilo treba iskati povoda za napad. V sedanjem času je tak povod kaj lahko dobiti.

Vzroki so seveda globlji in so naslednji: V interesu Italije je, da razbije angleške utrdbе v Sredozemlju. Aleksandrija, Suez, Ciper in Palestina morajo v italijanske roke. Ko se bo enkrat to zgodilo (če se bo zgodilo seveda), bodo uresničene italijanske sanje o "našem morju" ter bo zveza Anglije z Indijo prekinjena.

Za dosego tega cilja je treba napadalnih oporišč, predvsem Soluna, Pireja in utrjenih pristanišč v Egejskem morju. Ko so enkrat ta oporišča zjamačena, si bo treba priboriti pot do Aleksandrije in Port Saïda ter od Haife in od tam v Irak. Stranka, ki bo imela v rokah Solun, bo imela marsikaj prosto pot. Ali se bodo polastili Soluna Italijani ali Angleži? Ali bodo igrala letala glavno vlogo ali vojne ladje?

Kdo bo imel prednost v Egejskem morju? Angleži, ki bodo dospeli iz Egipta, ali Italijani, ki bodo napadli z Dodekaneškega otočja?

Ali bo Bolgarska držala križem roke? Kaj bodo počeli Turki? Kakšna bo usoda francoske Sirije?

Naposled se pa pojavi najvažnejše vprašanje: Kaj bo storila ruska vlada? Pogodba med Rusijo in Nemčijo je še vedno veljavna. Rusija se dobrika Turčiji, in Turčiji se dobrika tudi Angliji.

Glede Anglije se je Hitler opotekel. Širokoustil se je, da bo 15. septembra Angleško otočje v njegovih rokah. Pa ni bilo ne 15. septembra, ne 15. oktobra.

Za Nemce je bilo potrebno obrniti vojno v drugo smer. Mogoče si na Bližnjem iztoku obeta kaj več sreče. Mogoče bi se jim res nasmehnila sreča, če bi imeli kakšnega drugega zaveznika. Z Italijani si pa ne bodo dosti na dobičku.

Roosevelta dolže tajne diplomacije

Senator Holt, demokrat iz West Virginije, je rekel v senatu, da je bilo v Beli hiši vedno precej tajne diplomacije, toda še nikdar je ni bilo toliko kot je je baš v sedanjem času.

Predsednik Roosevelt je si sicer nedavno rekel: — Naša vlada nima nobenih informacij, ki bi jih vam skušala zamačkati.

Po zadržilu senatorja Holta ta izjava nikakor ni točna. Ameriška vlada izvaja že dalj časa nekakšno uradno cenzuro. Tako naprimer nihče ne ve, koliko letal je eksportiranih iz Amerike v Evropo.

Iz Jugoslavije

Hotel je imeti bogato ženo.

Lenco Koljić iz Šasara v Srbiji je hotel svojega sina Koljo poročiti v bogato hišo kmeta Tuna Koljića. Koljićeva lepa hčerka Stana pa je že oddala svoje srce 17-letnemu Jakovu Peroviću, s katerim bi se morala v kratkem zaročiti. To seveda ni nič kaj dišalo Lenci in njegovemu sinu, zato sta sklenila, da se odkrižata nevarnega tekmeča. Dva meseca bo že tega, ko sta se neke noči, oborožena s sekirami pritohtopila k samotni kolibi, kjer je spal Jakov spanje pravičnega, in strahovito razmerjevarila nesrečnega mladeniča. Nazadnje sta mu odsekala še glavo. Po zločinu sta tiho, kakor sta prišla, izginila v noč. Vsa vas je žalevala za poštenim mladeničem in vsi so slutili, kje je treba iskati zločince. Lenco in Koljo so orožniki prišli in ju predali sodišču, ki ju je te dni odkodilo, očeta na dosmrtno ječo, sina pa na 15 let ječe.

Pustolovsko življenje Mustafa Krilaša.

(Mustafa Krilaš je bil hlapec velikega ruskega pisatelja Tolstoj. Štiri leta je preživel na Jasni Poljani. Mustafa ni nikoli hodil v šolo, vendar govori danes 14 jezikov, saj je 56 let živel izven domovine. Ko je bil star tri leta, ga je oče, knez iz vasi Gunjanov, blizu Fojnice, odvedel v Belgijo. Pozneje ga je zanesla pot v Turčijo, Grčijo, na Japonsko in Kitajsko, bil je v Indiji in v Rusiji, nato pa je postal tolmač tujih jezikov in med svetovno vojno je bil narednik vodnik v angleški vojski. Pred nekaj meseci se je vrnil v domovino in bo svoje stare dni preživel v Zagrebu.

Hrvatski inženir — mandarin na Kitajskem.

Subotičan inž. Peter Vince je moral ob izbruhu svetovne vojne na fronto in je bil v Galiciji ujet od Rusov. Ko je na Ruskem izbruhnila revolucija, je pobegnil v Mandžurijo in se tam začel baviti z različnimi posli, največ je pa kot inženir gradil ceste in mostove. Kmalu si je pridobil zaupanje tamkajšnje vlade, zlasti zato, ker se je naučil mandžurščine, kitajščine in angleščine. Oblast mu je kmalu začela zaupati razne važne naloge in je bil tako večkrat zaupnik mandžurske vlade na raznih mednarodnih, železniških konferencah. Naposled je postal celo mandarin, in sicer pod oblastjo narodne kitajske vlade maršala Čangkajska. Nedavno je pisal svojemu prijatelju in mu opisal vse svoje dogodovčine, izrazil se je pa tudi, da ga še vedno vleče domov in da bo skušal čimprej priti v svoj rojstni kraj Subotico.

Mater rešila, moža pa ubila.

Pred okrožnim sodiščem v Šibeniku se je te dni zagovarjala 60-letna Kristina Nikolić iz vasi Sviljevo zaradi uboja. Kristina je živela v srečnem zakoncu s svojim možem, ki je bil 5 let starejši od nje. Radomir, njen mož, je imel sicer grdo navado, da se je večkrat opil in je v takih primerih prišlo do prepira. Vendar sta se pa mož in žena takoj sporazumela, ko se je mož iztrezil. V hiši je živela tudi mati obtoženke, 90 letna gluha in slepa starka. Radomir je nekoč spet prišel domov močno natreskan. Podal se je v kuhinjo in zahteval od žene, da mu da jesti. Ker pa Kristina ni takoj ustregla njegovim željam, je začel strašno preklinjati, nato pa je odšel v sosednjo sobo, kjer je sedela na naslonjaču njegova tašča. V pijanosti je Radomir začel staro ženo pretepati. Na vpitje starke je prihitela Kristina. Vstopila je v sobo ravno v trenutku, ko je Radomir zagrabil sekiro in hotel zamahniti po starki. S težavo se je Kristina posrečila, da je izvila možu sekiro. Nato pa je s sekiro udarila po možu, ki se je zgrudil na tla, pa se je kmalu spet dvignil in začel tavati po sobi. Kristina je moža spravila v nošteljo in mu lepo stregla. Čez tri dni je mož umrl. Pred sodniki je Kristina vse priznala in prosila za milostno sodbo, ker gotovo ni imela namena ubiti moža. Sodišče jo je obsodilo na leto dni ječe.

Človek, ki ne ve, zakaj je ubil sestro.

Pred okrožnim sodiščem v Varaždinu je bila te dni razprava proti 30-letnemu Stjepanu Tomiču, očetu treh otrok iz Prebeša na Kapeli. Obtožen je bil, da je ubil svojo sestro Anico. Brat in sestra sta se prav dobro razumela do 21. februarja t. l., ko je brat brez vsakega povoda z nožem zaklal svojo sestro. Na razpravi je Tomič izjavil, da niti sam ne ve, zakaj je ubil svojo sestro. Na predlog državnega tožila in tudi zagovornika je sodišče sklenilo, da ga pošlje na dosmrtno zdravljenje v umobolnico v Vrapče.

Rojake prosimo, k o pošljijo za naročnino, da se poslužujejo — UNITED STATES CANADIAN POSTAL MONEY ORDER, ako je vam le priročno

Peter Zgaga

OBISKOVALCI

V naslednjem ne mislim opisati obiskovalcev, ki me obiskujejo redno vsak teden ali štirinajst dni, pač pa tiste, ki jih komaj poznam ter ob tej ali oni priložnosti kar iznenađda butnejo v hišo.

Dosti je takih in bi mi prav nič ne bilo žal, če bi jih ne bilo. Pridejo naprimer ženske, ki poznajo vse boleznin od putike do garij.

— O, da te noga boli? — me ogovori, taka obiskovalka. No, to še ni tako hudo, ker imaš samo v eni nogi bolečine. Če bi te obe boleli, bi bilo dosti hujše. Tudi moj rončki oče, Bog jim daj dobro, so imeli takega zlomka. Na peči so ležali in tulili, dokler niso mati po frakelj žganja poslali. Potem jim je kmalu odleglo. In z gomileami so se umivali. Ja, saj pravim, gomilice, takih arenij ni kot so gomilice. To sama po sebi dobro vem, če me kaj trže ali stiska. Gomilice zavrem, pa mine. Če bi bila namesto tebe, bi pa ne hodila okoli dohtarjev. Donar enajzo iz tebe, to je vse. Posebno ameriški dohtarji. Ja, če bi bili tukaj taki kot so v starem kraju! Pri nas smo imeli enega. Velik in debel dedec je bil in strašno grdo se je držal. Bolnika je sam pogledal, pa mu je neke kapljice zapisal. Se mi zdi, da so bile petinšestdeset krajcev — v apoteki. Tiste kapljice, ti rečem, so pa res nekaj zalegle. Ne samo človeku, pač pa tudi živali. Kar pominim, smo imeli pri hiši kravo Plavko. Kadar nam je ušla v deteljo smo jih dali na kruhu nekaj tistih kapljic, pa ji je ko odleglo.

Tako pripoveduje in pripoveduje, jaz se pa počasi v drugo stran obrnem ter skušam zadremati in zaslanjati o tistih čudežnih kapljicah.

Neke sobote me je obiskal rojak, ki ga tudi že najmanj deset let nisem videl. Precej velik zavoj je prinesel s seboj. — Pol galone vina in dve prekaženi klobasi sta bili v njem. — Ne zmem, sem mu odvrnil in se mu zahvalil za svojino in nič ahkela.

Kakšne zlodjeve dohtarje pa imaš? — se je razjezil. — Da bi vina in klobase ne smel? Na smrtni postelji, toreč, ti vino in klobase ne more škoditi. Seveda, silil te pa ne bom. Kruha pa nisem nič prinesel, pa saj imaš gotovo doma kakšno skorjo. Sicer mi za kruh ni dosti, pa vendar, klobasa je precej slaba.

In tedaj, prijatelj, se je začel vpričo mene gostiti. Obe klobasi je razrezal na precej velike kose. In koliko kosov klobase, toliko kosčkov kruha je tudi narezal. Zvečil je glasno mlaskaje z jezikom, in vsak kos, ki ga je pospravil, je sproti z vinom zalil. Sveta nebesa, je morala biti klobasa dobra. Pa tudi vino, ki je začelo polagoma zaudajati iz njega, ni moglo biti slabo.

Ta proces je trajal dobre tričetrt ure, dokler nista ostali na papirju le dve špilji, steklenica je bila pa izpraznjena do dna. Nato se je poslovil.

Nekateri obiskovalci so pa tudi pravi tolažniki. Tako pa znajo potolažiti človeka, da mu mora odleči.

— Ah, kaj bo tisto, — mi je nedavno takle dobrotnik svetoval. — Če bi bil jaz namesto tebe, bi kar nakratko napravil. Noge bi si dal odrezati. V našem šopu imamo formana, ki si jih dal odrezati. Pa hodi in celo pleše z umetnimi nogami kakor drugi ljudje. Če hočeš, ga bom vprašal za naslov, kje je nove kupil. Pa še predrago niso bile. In koliko je to vredno, ker ga pozimi v noge ne zabe in se mu nikdar ni treba bati, da bi mu kdo na kurje oko stopil.

Taki tolažniki so še olrajt, ker so odkritosrčni. S hinaveji je bolj nerodno, to se pravi s takimi, ki ti kar v obraz lažejo.

Prejšnji teden je zaneslo tri priletne device k meni. Na njihovo devišstvo sicer ne bom prisegel, vselej sem pa pripravljen priseči na njihovo priletnost.

Tolažile so me, da mi je od tolažbe kar slabo prihajalo: — Da je res hudo, pa da moram potrpeti. . . . Da tudi vreme zelo vpliva na tako bolezen. . . . Da so mislile, da je stokrat huje nego je v resnici. . . . Da me ni treba nič skrbeti in da bom na Silvetrov večer že plesal na slovenski veselici.

Dobro mi je dela taka tolažba in prav hvaležen sem jim bil. Toda ko so šle mimo okna, bil. Toda ko so šle mimo okna, odprto. Kajti najbolj zgovorna med njimi je rekla:

— Ali si ga videla, kako čudno gleda? Če bo še štirinajst dni, bo veliko. . . . Pri nas smo imeli boardarja, ki je ravno tako gledal. . . . Zvečer je še pametno govoril, ponoči ga je pa stisnilo. . . .

Verjemite mi, dragi prijatelji, da takih obiskovalcev res nimam rad.

Najboljšo Garancijo Zavarovalnine Jamči Vam in Vašim Otrokom

KRANJSKO-SLOVENSKA KATOLIŠKA JEDNOTA

Najstarejša slovenska podporna organizacija v Ameriki . . . Posluje že 47. leto

Članstvo 37,000 Premoženje \$4,500,000

SOLVENTNOST K. S. K. JEDNOTE ZNAŠA 122.55%

Če hočeš dobro sebi in svojim dragim, zavaruj se pri najboljši, poštini in nadsolventni podporni organizaciji, KRANJSKO-SLOVENSKA KATOLIŠKA JEDNOTA, kjer se lahko zavaruješ za smrtine, razne poškodbe, operacije, proti boleznim in onemoglosti.

K. S. K. JEDNOTA sprejema moške in ženske od 16. do 60. leta: otroke pa takoj po rojstvu in do 16. leta pod svoje okrilje.

K. S. K. JEDNOTA izdaja najmodernejše vrste certifikate: danje dobe od \$250.00 do \$5,000.00.

K. S. K. JEDNOTA je prava mati vseh in sirot. Če si nisi član ali članica te močnega in bogate katoliške podpore organizacije, potrdi se in pristopi takoj.

Za poljanila o zavarovalnini in za vse druge podrobnosti se obrnite na uradnike in uradnice krajevnih društev K. S. K. Jednote, ali pa na:

GLAVNI URAD
351-353 No. Chicago Street, Joliet, Illinois

DARILNE POSILJATVE v JUGOSLAVIJO in ITALIJO

100 DIN.	— — — \$ 2.25
200 DIN.	— — — \$ 4.20
300 DIN.	— — — \$ 6.—
500 DIN.	— — — \$ 9.75
1000 DIN.	— — — \$19.—
2000 DIN.	— — — \$37.—

V DINARJIH

100 LIR	— — — \$ 5.80
200 LIR	— — — \$11.25
300 LIR	— — — \$16.65
500 LIR	— — — \$27.50
1000 LIR	— — — \$54.—
2000 LIR	— — — \$107.—

V LIRAH

Ker zaradi položaja v Evropi parniki nerodno vozijo, tudi za izplačila denarnih posiljatev vzame več časa. Zato pa onim, ki žele, da je denar naglo izplačan, priporočamo, da ga pošljejo po C A B L E ORDER, za kar je treba posebej plačati \$1.—.

Vred razmer v Evropi ni mogoče v Jugoslavijo in Italijo nakazati denarja v DOLARJIH, temveč samo v dinarjih oz. lirah. Isto velja tudi za vse druge evropske države.

SLOVENIC PUBLISHING CO.
::: POTNIŠKI ODDLEK :::
216 West 18th Street, New York

Kanadski Vestnik

Poročila iz raznih naselbin, kjer bivajo in delajo Slovenci

PRVI GRADUANTJE ZRAKOPLOVNE ŠOLE

Mladi graduantje so predhodniki cele armade navdušenih borcev, poslanih preko morja, da bodo pospešili zmago demokracije. — Srca vseh Kanadčanov bodo ž njim.

James S. Duncan, kanadski nadomestujoči zrakoplovni minister, je prišel prejšnji teden znamenja (badges) zračnih opazovalcev na prsi skupine mladih Kanadčanov, ki so baš dovršili letalsko vežbalno šolo. Ob tej priliki je imel dolg govor, v katerem je rekel med drugim:

— Današnji dan je za vas in nas velike važnosti, ker predstavljate prvi razred graduantcev pod skupnim zračnim vežbalnim načrtom. Vaš razred je bil prvi v brezmejni vrsti razredov. To se pravi, da je veliko podjeje, ki se tiče nas vseh stopilo v produkcijski štadij.

— Vi ste predhodniki velike armade mladih borcev, ki bodo poslani preko Atlantika,

VOJNA BO KANADO V VSEH OZIRIH OKREPILA, — PRAVI D. C. HOWE

Kanada je zgradila v dobrem letu nad osemdeset letališč. — Prekopati in razvoziti je bilo treba dvajset milijonov kubičnih jardov zemlje.

Takoj po vojni je bila osnovana v Kanadi družba, ki posveča vso pažnjo gradnji novih in popravljanju starih cest.

Tej družbi, ki se menuje Canadian Good Roads Association, je sporočil D. C. Howe, kanadski municijski in dobavni minister, da je bilo letošnje leto zgrajenih 70 milj močno betoniranih cest, služočih letalom za zalet in pristanek. Nadalje je bilo zgrajenih 55 velikih in 26 manjših letališč. Za izravnavo ozemlja je bilo treba prekopati in razvoziti dvajset milijonov kubičnih jardov kamena, peska in zemlje.

Bo vojni bodo ta letališča na razpolago trgovskim svrham. Že zdaj bo ustanovljena direktna potniška zrakoplovna zveza med Torontom in New Yorkom.

ZAPOSLENJE V LADJEDELNICAH

Po več kot dvajsetletnem počitku so se kanadske ladjedelnice oživele. — V njih je zaenkrat zaposlenih že nad petnajst tisoč delavcev. — To je pa še začetek.

Izza konca svetovne vojne pa do lani je kanadska ladjedelniška spala spanje pravičnega. Poslopja so se podirala, stroji, kar jih je bilo še v njih, so zarjavili. Zdelo se je, da Kanada ne bo nikdar več gradila ladij.

Od izbruha vojne se je na vse temeljito izpremenilo. V ladjedelnicah so stare stavbe popravili, pokvarjene stroje nadomestili z novimi.

Zdaj obratuje na zapadni in istočni kanadski obali nad štideset ladjedelnic, v katerih je zaposlenih nad petnajst tisoč delavcev. Toda to je še začetek. Potrebnovali jih bodo še tisoče in tisoče, ko bodo začele obratovati ladjedelnice ob St. Lawrence River in ob Velikih jezerih.

Izdelovati so začeli moderne ladje, ki povsem odgovarjajo zahtevam kraljeve kanadske mornarice, grade jih pa tudi za angleško kraljevo mornarico.

Zaenkrat imajo v načrtu 65 vitkih, naglih korvet in kakšnih 30 iskalcev min. Stroški bodo znašali nad 52 milijonov dolarjev. Do konca tekočega leta bo več kot polovica narožit že izvršenih. Iskaleci min bodo kmalu izročni mornariški službi.

in čijih sila ter odločnost bosta pospešila zmago. Težkoče vas bodo spremljale, nevarnost bo vaša dnevna tovarišica, toda vi boste vse to prenažali, zavedajoč se vašega vzvišenega cilja. Znamenje (badge), ki sem ga vam pripel, predstavlja točnost, izvežbanost, pogum, čut dolžnosti in vse druge najvišje dobrine kanadske kraljeve zračne sile.

— Žadnje mesece ste leteli preko miroljubnih kanadskih farm, mest in vasi, kmalu boste pa videli pod seboj razvaline Holandske, Francije in Belgije. Na poletih v Nemčijo in na povratku v materinsko deželo, bo z vami srce slehernega Kanadčana, navdano s ponosom in hvaležnostjo do vas.

kom. Iz Montreala in Ottawe vozijo letala že precej časa. — Nekateri, — je rekel Howe, — napovedujejo splošno depresijo po sedanjih zmagovitih vojni. Jaz se s temi ljudmi nikakor ne strinjam. Vojna nalaga in bo še nalagala našemu gospodarstvu silna bremena. Žrtvovati se bomo morali do skrajnosti.

— Toda ko bo Kanada zmaga, bo neizmerno močnejša kakor je bila ob svojem vstopu v vojno. Njena sila se bo posebno izražala v industrijskem življenju. Njen narod bo čudovito okrepljen. Če nam ne bo treba cen temeljito spreminjati, se bomo vrnili v mirno-časno gospodarstvo povsem postopno, ne da bi vodila pot skozi kakšno depresijo.

Nekaj naglih potniških parnikov so preuredili v oborožene trgovske križarke. Predelava je veljala skoro dva milijona dolarjev, pa se je izplačala, če se pomisli, da je ena teh križark "Prince Robert" zajela ob mehiški obali nemški ekspresni tovorni parnik "Weser", na katerem je bilo za nekaj milijonov dolarjev vojnega materiala in drugih potrebščin.

Na trgovske ladje nameščajo topove, da so primerni v sedanjem času za prekoceansko službo.

Nad pol milijona dolarjev bodo veljali majhni tankarji, ki bodo razpostavljeni ob obali in bodo preskrbovali letala s potrebnimi kurivom.

Kanadske ladjedelnice bodo kos ogromni nalogi, ki jo jim nalaga sedanja vojna.

Avstranci v Kanadi

V neko kanadsko pristanišče je dospelo večje število mladih mož iz Avstralije in Nove Zelandije. Poslali jih bodo v posebna taborišča, kjer se bodo vežbali za armadne pilote in opazovalce. Nekateri med njimi že imajo osnovno pojme o letalstvu.

Profesor — komunist

V Toronto so obsodili na šest mesecev ječe dr. Samuela Leyina, profesorja na torontski univerzi.

Dokazali so mu, da je v več slučajih prekršil kanadsko obrambno postavo, poleg tega so pa tudi našli v njegovem stanovanju dosti komunistične literature.

ST. LAWRENCE NAČRT SE JE POJAVIL

Za izvedbo obrambnega načrta bo treba mnogo električne sile, vsled česar bosta začeli Kanada in Amerika izrabljati vodno moč St. Lawrence reke.

Za kanadsko-ameriški obrambni načrt bo treba mnogo električne sile, ki se je bo dalo najceneje in najpripravneje dobavljati iz St. Lawrence River, ki teče med obema državama in ima neizmerno veliko vodno moč.

Kanadski in ameriški inženirji so že začeli proučevati tozadevne načrte. Obenem bodo zgradili velike elektrarne, ki bodo odgovarjale vsem potrebam, poleg tega bodo pa tudi napravili reko bolj plovno, kar bo istotako velike obojestranske koristi.

Načrti za izrabljanja St. Lawrence reke so že precej stari ter so vključeni v ameriško-kanadski pogodbi, katero je pa leta 1934 ameriški senat zavrzel.

ZANIMANJE MLADINE za ŽRAČNO SLUŽBO

Dekleta v starosti od 12. do 18. leta bodo deležna praktičnega pouka v zrakoplovstvu. — Njihova naloga po končani vojni.

V Toronto je bil ustanovljen prvi švadrone kanadskih zračnih kadetk (Canadian Girl Air Cadets.) V tej organizaciji so dekleta od 12. do 18. leta, ki se zanimajo za zrakoplovstvo. Svrha organizacije je, vzbuditi v kanadski mladini smisel in veselje do zrakoplovstva. Samo v Toronto je nad 400 deklet vložilo prošnjo za pristop.

Kadetke so podrejene istemu izvršilnemu odboru kakor Canadian Boy Air Cadets, ki imajo svoje člane po vseh mestih od Calgary do Halifaxa. Dekleta nosijo svetlomoderne uniforme.

Pozitivni jih bodo poučevali inštruktorji, ki so povečini člani kraljeve kanadske zračne sile. Inštruktorji ne bodo dobili nobene plače, istotako tudi ne odborniki njihove organizacije.

Poročnik C. H. MacKinnon, načelnik kanadskega glavnega stana zračnih kadetov, je tako-

Poziv kanadskih Francozov na Francijo

Kanadski justični minister Ernest Lapointe je v svojem govoru po radio povedal vsem Francozom po celem svetu, da niti misliti ne more na to, da bi Francija kdaj mogla postati sovražnica Anglije.

Med drugim je rekel: "Vi si niste samo ohranili naše ljubezni, temveč damo vam tudi oboroženo pomoč." "Kakor po čedežu rastejo avijatiške vežbalne šole," je nadaljeval Lapointe; delavci v tovarnah za aeroplane in ladje in vojni material delajo noč in dan. In kanadska vlada je odredila splošno mobilizacijo vseh virov dežele."

INDJANCI ODLIKOVALI VISOKE KANADSKE URADNIKE

Ministrski predsednik province Quebec je postal načelnik Algonquin indijanskega plemena. Ista čast je zadel tudi ministra za javna dela.

Nedavno je bila odprta nova cesta med Maniwaki in Senneville, ki vodi preko divje romantične in na rudo zelo bogate pokrajine v severozapadnem delu province Quebec. Cesto je izročil prometu v Grand Remous, 20 milj severno od Maniwaki, Adalard Godbout, ministrski predsednik province Quebec.

Svečanosti so se udeležili tudi zastopniki Algonquin indijanskega plemena, ki so ob tej priliki imenovali Godbonta za svojega načelnika. Podarili so mu krasno indijansko nožo z veliko perjanico in orožjem.

Ista čast je doletela tudi T. D. Boucharda, quebeškega ministra za promet in javna dela.

le pojasnil te organizacije:

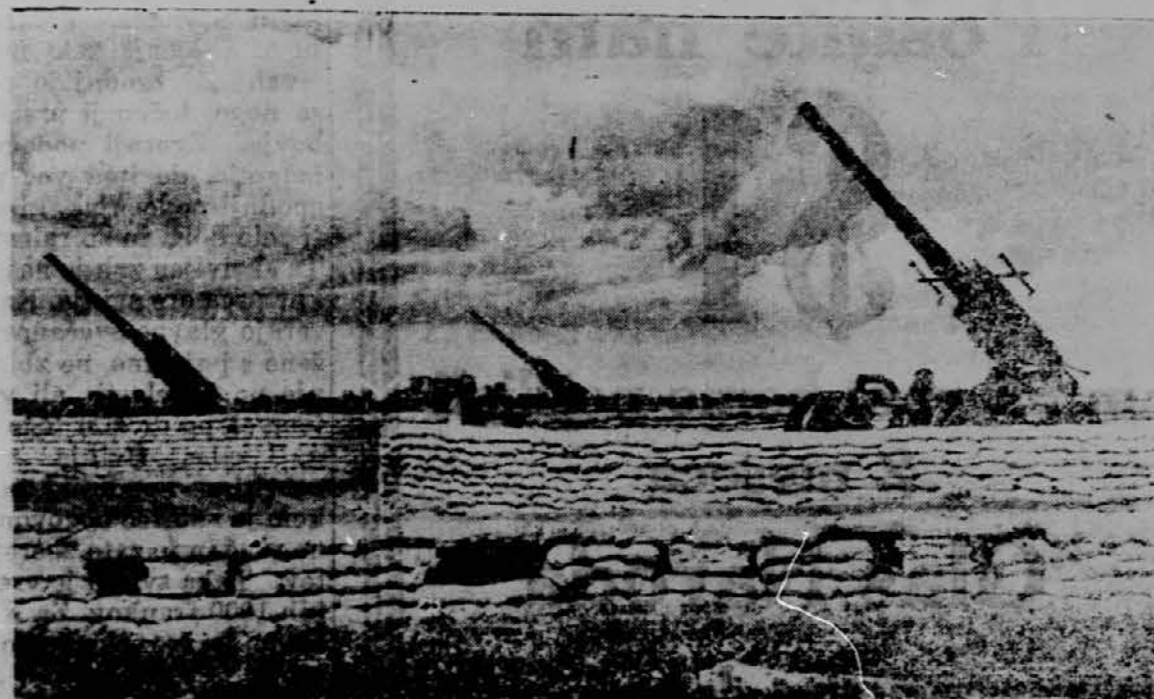
"Bodočnost Kanade bo v zrakoplovstvu. Če bo treba deželo po vojni razvijati, bo letalu poverjena ta naloga. kajti v Kanadi so neizmerno razdalje in kanadsko ozemlje je marsikje nedostopno.

"Če bo slučajno sledila sedanji vojni kakšna depresija, se bo mudila naši mladini velika prilika v vedno širčiji zrakoplovni industriji. Dekleta in fantje se morajo naučiti osnovnih pojmov, da jim bo začetek lažji."

Zrakoplovni maršal William Bishop, ki se je proslavil že v svetovni vojni ter je bil odlikovan s križem kraljice Viktorije, je vrhovni pokrovitelj organizacije zračnih kadetov. Med njegovimi svetovalci je več zelo odličnih Kanadčanov.

Prihodnje leto se bodo kadetje učili ustroja letal, načina letanja, navigacije, meteorologije, pomoči v sili, signaliziranja, discipline in državljskih dolžnosti.

ANGLIJA SE BORI ...

Proti nemški zračni napadom so poglavito orožje Anglije protizračni topovi, ki so postavljeni po vseh krajih dežele, zlasti pa na vzhodni obali otoka in okoli Londona.

ALARM PROTI ŽRAČNEMU NAPADU

Ko prebivalci mesta zaslišijo alarm, ki jih pozvari pred bližajočim se zračnim napadom, tedaj vse beži v podzemna skrišališča.

INDJANCI ODLIKOVALI VISOKE KANADSKE URADNIKE

Ministrski predsednik province Quebec je postal načelnik Algonquin indijanskega plemena. Ista čast je zadel tudi ministra za javna dela.

Nedavno je bila odprta nova cesta med Maniwaki in Senneville, ki vodi preko divje romantične in na rudo zelo bogate pokrajine v severozapadnem delu province Quebec. Cesto je izročil prometu v Grand Remous, 20 milj severno od Maniwaki, Adalard Godbout, ministrski predsednik province Quebec.

Svečanosti so se udeležili tudi zastopniki Algonquin indijanskega plemena, ki so ob tej priliki imenovali Godbonta za svojega načelnika. Podarili so mu krasno indijansko nožo z veliko perjanico in orožjem.

Ista čast je doletela tudi T. D. Boucharda, quebeškega ministra za promet in javna dela.

Poklonilo se mu je 1200 Indijancev iz Gatineau in Hull okrajev.

Edgardu Rochette, ministru za majne in ribolov, so podelili Indijanci dragoceno indijansko relikvijo.

Nova cesta bo vezala rudniške okraje z južnim delom province.

Minister Bouchard je imel v Gracefield slavnostni govor, v katerem je rekel, da bo nova cesta velikega trgovskega pomena za indijanska središča v provinci. Obenem bo odprla tudi tisoče in tisoče milj doslej nedostopnega ozemlja, ki je posebno pripravno za lov in ribolov.

Kanadski parnik potopljen

Iz Berlina poročajo, da so nemški letalci bombardirali in potopili kanadski parnik Empress of Britain (42.348 ton) s katerim sta se meseca junija lanskega leta vrnila v Anglijo angleški kralj in kraljica s svojega obiska v Združenih državah in Kanadi.

Napad se je završil severno od irske obali. Parnik se je potopil, dočim se je posadka rešila.

Parnik je bil zgrajen leta 1931 ter je veljal za enega najboljših kanadskih parnikov.

Letalec se je smrtno ponesrečil

Richard Milne iz North Bay v Ontario, pilot kraljeve kanadske zračne sile, se je smrtno ponesrečil. Ž letalom je delal vratolomne vaje ter se ob neki priliki spustil tako nizko, da je zadel ob drevo. Letalo je padlo na tla in zgorelo. Milnejevo ogorelo truplo so potegnili izpod razvalin.

Nemški jetnik pobegnil

Iz Christie Street bolnišnice v Toronto je pobegnil mladi nemški jetnik Carl Rabe. V bolnišnico je bil prepeljan iz nekega severnega taborišča. Če nima kakšnega zaveznika, ne bo prišel prav daleč, kajti na sebi ima še vedno nemško mornariško uniformo.

Ždravnikom in strežnicam je največja zagonetka, kako se mu je mogel beg posrečiti.

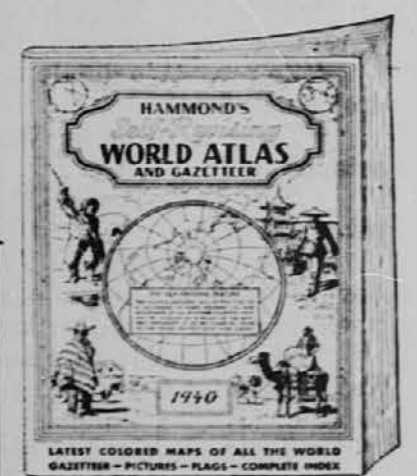
Po čem je spoznati kaznenca?

Kanadske oblasti so določile za kaznjence tako obleko, da bi bilo mogoče pobeglega kaznjencega oddale ločiti od drugih ljudi. Obleka je sivkasta. Ob strani hlače je široka črna proga. V hrbet suknje je vsita velika okrogla krpa rdečega blaga. Navzle temu se pa primerijo slušaji, da avtomobilisti sprejemajo kaznjence v avtomobile ter jih vozijo na daljše in krajše razdalje. Rdeča krpa na suknji je tako vidna, da bi jo moral opaziti najbolj kratkoviden avtomobilist, pa je pač ne opazi ali pa noče opaziti.

Oblasti opozarjajo avtomobiliste, naj vsakega, ki jih prosi za "ride" vprašajo za registracijsko karto. To bo menda pomagalo.

IMATE ŽE TA PRIROČNI ATLAS?

V teh kritičnih časih je vsakemu čitatelju dnevnih vesti potreben ta priročni ATLAS, ki ga pošljemo namim naročnikom po najnižji ceni. — Naročite ga še danes!

Velikost 9 1/2 x 14 1/2 inčev
48 velikih strani;
32 barvanih zemljevidov tujih držav in 9 zemljevidov Zdr. držav in zastav vodilnih držav;
45 svetovnih slik popolnoma označenih;
Zanimivi svetovni dogodki.
Najnovejši zemljevid kafe cell svet in tudi:
RAZDELITEV POLJSKE MED NEMČJO IN RUSIJO
ITALIJANSKO OSVOJITEV ALBANJE
PRIKLJUČITEV ČEHOSLOVAKSKO K NEMČJI
NOVA FINSKO-RUSKA MEJA

Cena 25 centov
Pošljite svoto v znakom po 3 oz. po 2 centa.

Posebnost:
HAMMONDOV ZEMLJEVID, KI SAM SEBE POPRAVLJA
KUPON, ki ga dobite z atlasom in ko ga izpolnite in pošljete k izdajatelju zemljevida, vam daje pravico, da dobite dodatne zemljevide z novimi mejami vojskovalnih držav, kakor bodo premenjene po sedanjih vojni.

Naročite Atlas pri:
"GLAS NARODA"
216 WEST 18th STREET
NEW YORK, N. Y.

ADVERTISE IN
"GLAS NARODA"

V METEŽU

—: Roman. — Spisala: MARIJA KMETOVA. —

31

"Mislim tako, če je — če te ima res rada."
"Gotovo, na vsak način, ni dvoma! Saj je vaša hči saj jo vendar poznate!"
"Poznam jo, res jo poznam," je zamisljeno dejala mati in dodala: "Pa dobro, da si le zadovoljen z njo. Pomirjena sem in je torej vse v redu."

"Seveda, — vse je v redu. Sicer je Tina v zadnjem času malo raztresena, zdaj pa zdaj ne ve, kaj jo vprašam in nekaj premišlja, a to — to je pač novost tega življenja in avto in nove obleke in tako dalje, to da seveda misli, hahaha, in popolnoma jo razumem," je dejal Andrej in se glasno zasmeljal.

"Razumem," je odvrnila mati, "tudi jaz razumem to stvar, le da se ne bi preveč oklenila teh zunanosti."
"Nič ne de; vseh mi je, da ji morem posreči in da ima toliko zabave in razvedrila v teh stvarih. Le nekaj je, vidiš, mati, nekaj — kar bi si še iz sreče želel..."

"No?"
"Potemca bi rad, tako zares rad — od Tine, kolika sreča!"
"Andrej — to pride — vse se pride. Če nimaš večje skrbni — potem — beži, beži!"
"Kaj res, mati, vi upate?"
"Pa zakaj ne bi?"

"Ker se mi zdi kaj takega preveč, preveč bi bilo sreče."
"Ti si otrok, Andrej!"
"Tudi jaz tako pravim," je dejala Tina ki je bila slišala zadnje besede in je prisledla k njuna.

"Znamenje, da si dober človek," je povzela mati. "In glej, Tina, da mu boš hvaležna."
Tina se je zganila, za hip se ji je oglasila vest zaradi Pirca, pa se je kaj zasmejala in odvrnila:

"Se mti hvaležna, Andrej, kaj?"
"Tina," je dejal Andrej in jo pobožal po laseh, "saj veš, kako je. Kje pa je Vanda?" je dodal.

"Ah, ta," se je nasmehnila Tina, "iz občudovanja prehaja v občudovanje in neskončno je zadovoljna. Pa jo pogledaj, saj je pravkar prišla."

Vanda je stopila v sobo in se je oklenila Tine in vsa je žarela od notranjega veselja.

"Torej, Vanda," je dejal Andrej, "vse prav, vse dobro?"
"Vse je tako neizmerno lepo," je odvrnila Vanda, "takih sob nisem še videla in moja soba je kakor evetka. In na vrtu, kako vse diši, kako vse cvete. In v Ljubljani je še samo popje in je še vse v meglah. O, in v samostanu..."

"Saj res, povej, povej!" je silil Andrej.

"Nikar — nočem se spominjati..."

"Pa ne, da ne bi hotela več nazaj?" je vprašala Tina.

"O, to že — bom že šla, a težko bo," je počasi dejala Vanda in obraz se ji je stemnil.

"Sola je šola, to se mora," je zavrnila mati.

"Vem, saj bom tudi šla."

"Kaj niso oni: prijazni s teboj?" je vprašal Andrej.

"Prijazni so že, posebno gospa prednica je dobra."

"Mater Katarina ji je ime, ali ne?" je dejala Tina. "Dobro se je še spominjam in vseh mi je bila takrat."

"Da," je povzela Vanda, "ona je dobra, a tudi stroga. Hm, tako se je bojimo, vse mora biti ena — dve — tri, vse lepo, v redu, čisto, natančno, sicer je joji!"

"Že prav," je dejala mati in tudi Tina je prikimala. Andrej pa je dejal:

"Torej ti je hudo, Vanda? Če bi ti bilo prehudo, pa ostaneš tu in..."

"Tak beži, Andrej," ga je prekinila Tina, "ne bodi tako mehak."

"Sem le mislil... Čemu bi se mučila; tu je prostora dovolj, meni bi bilo zelo všeč, Vanda se tudi ne bi branila, imela bi svojo učiteljico kar na domu — mislim..."

"Nič ne misli; za Vando je najbolje, da je tam, kjer je. Naj poizkusi v svetu, nič ji ne bo škodilo. Večno pa tudi ne bo ondi. Kajne, Vanda, še ta leta, kaj je to — in potem boš spet v Trstu ali kjer boš hotela biti. Vem, da tako hudo spet ni v samostanu, da bi ne bilo obstanaka tam."

"Saj nisem tako mislila," je dejala Vanda, "saj je včasih prav lepo in tako svačemo in se smejemo, da se stresa ves samostan. In tudi redovnice so vesele z nami in se tudi z nami smejejo."

"Kaj bi se ne, saj so ljudje," je odvrnila Tina.

"In nič hudega jim ni," je dodala mati.

"O — hudo jim je pa že," je povzela Vanda z važnim naglasom.

"Zakaj pa?" je z zanimanjem vprašal Andrej in vsi trije so se nasmehnili.

"Zato, ker morajo tako zgodaj vstajati."

"No, če ni hujšega," je dejala mati.

"Pa moliti, moliti morajo toliko! Kar vedno so molitve in molitve."

"Zato so pač v samostanu," je odvrnila Tina.

"Pa tudi delajo. Ta ima to delo, ona drugo — nikdar niso brez dela in tako hitijo in hitijo, ves dan hitijo — še v noč. In najhujše — saj ne smejo nikdar na cesto — nikdar in nikdar. Sveto obljubo imajo, da ne smejo nikoli, veste, ni-koli v svet in med ljudi. — Joj, to je strašno in meni se hudo smilijo. Pomislite — nikoli na cesto, pomislite!" In Vanda je bila kar v neki pozi in je zmajala z glavo, da so se oni trije nasmehnili, in je Andrej dejal:

"Torej ni bojazni, da bi namšla in postala redovnica?"

"Joji!" je vzkliznila Vanda, in se prijel za glavo, "nikdar, nikdar, Bog varuj! Pač," je pomislila, "ko sem si nekoč predstavljala, če bi ti umrla, mama, pa sem si dejala, da bi — skoraj bi. Pa — morda tudi ne — oh, rajše ne!"

"Kako ti gre učenje?" je vprašala Tina.

"Dobro — saj mora iti. Skrbno pazijo, da poslušamo, da se učimo, da spišemo naloge — to že mora biti in veliko, veliko novega sem se naučila."

"Do konca leta — koraj iz učenosti ne prideš," je dejala Tina in se nasmehnila.

(Nadaljevanje prihodnjik.)

Trije vpadi v Anglijo

Bilo je v prvem stoletju pred Kristom. Takrat so Britanci živeli svobodni na otoku, ki se imenuje Velika Britanija. Rimski vojskovodja Julij Cezar, ki si je s svojimi dobro izvežbani legijami osvojil pol sveta, je prišel nekoč do Rokavskega preliva in ga dvakrat preplul s svojimi ladjami, prvič v avgustu, drugič pa v septembru l. 55. Ali obkrož se je moral vrniti praznih rok. Kakšnih deset let pozneje je cesar Klavdij s svojim generalom Plautijem izkreal na britanskih tleh svojih 40.000 mož. Sovražniki so se najprej utaborili v Kentški vojvodini. Zazelo se je prvo veliko zavojevanje Anglije.

Poglavariji Kelto so živeli v večnih prepirih med saboj in tako so se drug za drugim pogloma umikali močnemu zavojevalcu daleč proti severu. Skoraj do današnje meje med Škotsko in Anglijo. Tam je imperator Hadrijan dal postaviti močan zid, ki je segal od Irse do Severnega morja. In tako so Rimljani ostali v Angliji čela štiri stoletja. Oditi so morali šele tedaj, ko so se na celini pojavili Gali in je rimskemu cesarstvu pretilo razsulo. To se je zgodilo okoli l. 410 po Kristu.

Po odhodu Rimljanov so živeli Keltski že kakšnih 40 let svobodno življenje. Potem se je zopet pojavil sovražnik v Kentški vojvodini. Od kod je prišel? Iz krajev, ki se danes imenujejo Velika Nemčija. Tri germanska plemena: Juti, ki so prebivali v pokrajini Jutland, Angleži ali Engleschi, ki so imeli v svoji posesti provinco, ki se danes imenuje Schleswig in Sasi, južno od obeh zgornjih, so se pripravljali na pohod proti zapadu. Leta 449 se je poglavar Hengestov izkreal na obali majhnega otoka Thanet, ki je še danes zaprt med jezikioma Ramsgate in Deal. Istega leta na tem mestu se je začela zgodovina Anglije. Osem let nato so vso Kentško vojvodino zasedli Angleži. Sasi so jim sledili šele čez kakšnih 70 let. Ta germanska plemena so zagospodovala nad Kelts in njihovo napredovanje na otoku je trajalo okoli dvanajst stoletj, dokler se nekega dne niso morali zaustaviti na meji Škotske, ki je ni nikdar nihče premagal.

Angleži, ki so si tako prisvojili tujo zemljo, ki so jo nekoč morali zapustiti Rimljanom, so sklenili, da ostanejo v teh krajih.

Vpadi so se izvršili z dveh nasprotnih strani: na severu so se izkreali Wikinzi, in sicer na severni obali izliva reke Temze, v grofiji Sussex, ki leži nasproti grofiji Kentški. Po daljšem mirovanju so vdrlili Angleži nad vodstvom svojega poveljnika Harolda proti severu in zaustavili ter uničili pri Stanford Bridgeu nov poizkus Skandinavcev. Ko je bil Harold tako zaposlen daleč od Kanala, ki ga je čuval vse leto, so mu prinesli novice, da se je Viljem Normandijski, ki so mu potomci dali priimek Viljem Zavojevalec, izkreal pri Hastingsu, nekaj kilometrov pred grofijo Kentško.

Toda francoska nadoblast je nekega dne prenehala in Angleži so si bili nabrali bogatih izkušenj. Spoznali so važnost premoci na morju. Ko bodo nekoč gospodarji morja, jih nihče ne bo mogel več vznemirjati na njihovem otoku. Še dvakrat jim je pozneje pretlo zavojevanje: dne 20. maja 1588, se je zbrala pred Lizbono "nepremagljiva armada", ki je štela 132 ladij z 59.000 tonami in nosila 8.066 mornarjev in 21.621 vojakov. Armada je zaplula v Rokavski preliv, a jo je slabša britanska mornarica nagnala proti severu, kjer so njene ladje za dolgo časa izginile v viharjih Islandskega morja.

Dvesto let pozneje se je pred Boulognom pojavila druga velika armada, a morje ni bilo nikoli svobodno, kajti pri Trafalgarju je bil zmagal Nelson in Napoleonove sanje so se razblinile pred britko stvarnostjo.

Tako so Angleži, ki so prišli iz Nemčije, končno zmagali in skrivnost njihovih zmag leži v njihovi mornarici. Z zmagami nad holandskimi, španskimi in francoskimi ladjami so postali vsemogočni gospodarji morja. Ali so to še danes? Počakajmo malo, da vidimo. Kajti danes je gospodar sveta tisti, ki je močnejši v zraku.

OSVETA VARANEGA MOŽA.

Na nekem hribu v grški The-saliji stoji veterni mlin. Njegov lastnik je že prijeten mož. Nedavno se je pa oženil z mladim lepim dekletom, iz okolice. Oni dan se je napetil po opravkih v mesto. Med potjo ga je presenetila nevihta in v zadnjem trenutku ji je še ušel nazaj domov. Doma ga je pa čakalo neprijetno presenečenje. Svojo mlado ženo je našel v naročju svojega nečaka, ki je po letih in v vsakem pogledu mnogo bolj harmoniral z njo.

Toda prileten mlinar tega ni hotel priznati. Planil je na zapeljivec, med ruvanjem je premagal svojega nečaka, ga zvezal in privezal na lopatico veternega mlina. Potem je zvezal še svojo ženo in jo tudi privezal na orjaško kolo. Tako sta se zaljubljenca vrteča na kolesu do prihodnjega jutra, ko so ju našli sosede. Zal, je bilo že prepozno, mladenič je bil že mrtev, a nevesta žena je skočila v duševni zmedenosti v vodnjak in utonila.

Pošljite nam

\$1

in mi vam bomo pošiljali 2 meseca

"Glas Naroda"

in prepričani smo, da boste potem stalni naročnik.

PESMARICA

"Glasbene Matice"

Uredil dr. Josip Čerin

Stane samo \$2.—

To je najboljša zbirka slovenskih pesmi za moški zbor. Pesmarica vsebuje 103 pesmi. — Dobite jo v Knjigarni Slovenic Publishing Co., 216 W. 18th Street, New York, N. Y.

PRED 100 LETI SO PREPELJALI NAPOLENOVO TRUPLO V PARIZ.

Letos je poteklo ravno sto let odkar so prepeljali posmrtno ostanke Napoleonove iz sv. Helene v Pariz, kjer so ga slovensko pokopali v Invalidskem domu. Skoro deset let so trajala med Francijo in Anglijo pogajanja za izročitev Napoleonovega trupla. Napoleon je umrl leta 1821. Prva leta po njegovi smrti, v dobi Bourbonske restavracije, ni bilo o tem ničesar slišati, čeprav je v oporoki sam izrazil željo, da bi po smrti rad počival "ob brzgovih Seine."

Po revoluciji od leta 1830 so se začeli množiti glasovi, naj se prepeljejo njegovi ostanke v domovino. Leta 1840 je sklenil takratni francoski poslanik v Londonu, Guizet, z angleškim ministrskim predsednikom lordom Palmerstonom pogodbo, s katero Anglija odstopa Napoleonovo truplo Franciji. Sin Luiza Filipa, knez de Joinville se je odpravil 7. julija istega leta iz francoskega pristanišča Toulon s tremi ladjami proti otoku sv. Helene. Ladje so plule preko Cadiza, Madeire in Azorov. 7. oktobra so dospole na otok sv. Helene. Teden dni kasneje so se pričele slovesnosti za predajo. Cesarjeve ostanke so položile v novo krsto, dele stare krste pa so pobrali francoski mornariški oficirji in jih po prihodu v Evropo drago prodali Napoleonovim častilecem. Slovesnostim je prisostvoval Napoleonov zaupnik in ljubljene, maršal Bertrand, ki je šel leta 1815 z njim na otok sv. Helene in je tudi sedaj spremljal kneza Joinvillea. Leta 1840 je po povratku v Pariz umrl. Njegov grob se nahaja v Invalidskem domu poleg groba maršala Duroca. Dne 25. novembra so prispele ladje z dragocennim tovorom v pristanišče Cherbourg. Prevoz iz Cherbourg v Pariz je bil zadnji triumf mrtvega cesarja.

SVETI SVINJSKI ZOB.

Na Novih Hebridih uživajo svinje velik ugled, posebno pa se njihovi zobje, ki jih na slovesen način časte. Neki svetovni potnik, ki se je več časa mudil na tem otoku, je popisal našemu poimovanju zelo čudne navade in običaje.

"Življenje svinje cenijo više kot življenje otroka, da celo više kot življenje edinega moškega potomca. Vendar je njihovo čaščenje zelo mlačno za žival. Že zgodaj jo privežejo za nogo, točno ji preiščejo zobovje. Zgornji podočnjak ji izderejo, da ima več prostora spodnji podočnjak, ki mora biti zelo dolg, in spiralasto zaviti. Ta skrivljen zob je najsvetejši, kar premore svinja. Kadar prerajo glavne svečanosti, združene s pojedino, ne zbirajo svinje po debelosti ali velikosti, temveč po dolžini tega "svetega" zoba. Svinja z najboljšim razvitim spodnjim podočnjakom je namreč bogovom posebno všeč in jo zato zberejo za žrtev. Taka svinja je vredna kakih 1000 frankov. Za Nove Hebride je to neverjetno visoka vsota. Srečni lastnik svinje z najdaljšim spodnjim podočnjakom je najponosnejši mož v vasi, ko njegovo svinjo zakoljejo na koralnem žrtveniku in jo pečejo za svečano pojedino. Zob izobesijo kot svetinjo v dvorani,

Nova zaloga...

in tudi nekaj novih knjig in pisateljev

SLOVENSKE KNJIGE

DAMA S KAMELJAMI

Spisal ALEKSANDER DUMAS

Pisatelj sam pravi, da je knjiga uganke. Strmiš vanjo kot v zastor, ki zakriva oder, kjer se bo igral kos življenja. In v tem slavem romanu se res igra velik kos zelo zanimivega življenja.

cena \$1.75

HUBERT

Spisal Paul Keller.

Roman iz lovskega življenja.

cena \$1.—

JERNAČ ZMAGOVAC

Spisal sloviti poljski pisatelj HENRIK SIENKIEWICZ

Kakor vsi njegovi romani, je tudi ta zelo zanimiv.

cena \$1.—

KRAJ UMIRA

Spisal JOŽKO JURAČ

Mladi koroški Slovenec zelo jasno in zanimivo popisuje življenje kmetov iz rudarjev.

cena \$1.—

KAKOR HRASTI V VIHARJU

Spisal Strachwitz.

Zelo zanimiva povest iz domačega življenja.

cena 75c

MOJE ŽIVLJENJE

Spisal IVAN CANKAR

Najboljši slovenski pripovednik in pisatelj je Cankar, ki v tej knjigi pripoveduje marsikaj zanimivega iz svojega življenja.

cena 75c.

NA POLJU SLAVE

Spisal HENRIK SIENKIEWICZ

Pisatelj popisuje slavno zmago poljskega kralja Jana Sobieskega nad Turki pri Holotu in s tem osvoboditve Poljske. S to zmago je bila končana turška sila, pod katero so toliko trpeli tudi slovenski kraji.

cena \$1.—

ROŠLIN in VERJANKO

Spisal JANKO KERSNIK

Kersnik, ki je poleg Josipa Jurčiča naš najboljši pripovedni pisatelj, v tem romanu popisuje življenje in dogodeke na gradu Dvor v dolini Krke na Dolenjskem. Roman je zelo zanimiv od začetka do konca.

cena \$1.—

Rojakom priporočamo, da naročijo te knjige že sedaj, ker zaloga je omejena in zaradi evropskih razmer je težko dobiti v tem času dokladek.

ni, po končanih slovesnostih ga vzame lastnik in ga obesi v okras na svoji hiši kot znamenje bogov, vsebujejoč velike skrivnostne sile."

V SLOVENSKE KRAJINI JE NAFTA.

V več krajih Slovenije so našli vrelce nafte — toda manjše. Le v Sodiščinih je bil najden močnejši vrelce. V tem kraju je pred leti uhajal iz zemlje dušljiv plin ter ljudstvo tega kraja stalno pije vodo, ki ima močan okus po žveplu. Velike vrednosti bi bilo, ako bi bil vrelce res izdaten, saj bi se iz njega črpalo tekoče zlato, brez katerega si današnjega gospodarstva ne moremo misliti.

"GLAS NARODA"

pošiljamo v staro do minovino. Kdor ga hoče naročiti za svoje sorodnike ali prijatelje, to lahko stori. — Naročnina za stari kraj stanč \$7. — V Italijo lista ne pošiljamo.

OTROCI SOLNCA

Spisal IVAN PREGELJ

Poznani slovenski pisatelj popisuje čudovit svet med žarkostjo južnega solca in serco hladne severne noči.

cena \$1.—

ROKOVNJAČI IZ POD TRATE

Spisal Kazimir Przerwa-Tetmajer.

Zelo zanimiva povest o divjem lovcu Gromitovskem.

cena 75c

SODNIKOVI

Spisal JOSIP STRITAR

Starost naših pisateljev in pravzaprav oče pravilne slovensčine v tem svojem romanu živo in zanimivo popisuje življenje na deželi.

cena \$1.75

SREČANJE Z NEPOZNANIM

Spisal MIRKO JAVORNIK

Pisatelj v knjigi pove isto, kot pove nastoj: sreča se je z ljudmi, med katerimi so nekateri že mrtvi, drugi še živi. Njihova usoda je bila zanimiva, pri nekaterih tudi tragična. Pred vsem pa popisuje resnično življenje posameznih.

cena \$1.—

V ZARJE VIDOVE

Spisal OTON ZUPANČIČ

Najboljši in še živeli slovenski pesnik podaja s to zbirko zopet nekaj umotvorov. Pesmi so posvečene njegovi ženi Ani.

cena \$1.—

ZADNJI VAL

Spisal IVO ŠORLI

Poznani slovenski pisatelj nam v tej knjigi podaja zelo zanimive podatke o svojih doživljajih v Rogški Slatin.

cena \$1.—

ZNANCI

Spisal RADO MURNIK

Poznani humorist v tej knjigi kaže razne značaje ter kajti go sam označuje kot "Povesti in orisi."

cena \$1.25

ZIMA MED GOZDOVI

Spisal Pavel Keller.

V tem romanu Keller v svetlih barvah riše dogodke na kmetih in posebno v gozdovih.

cena \$1.25

ZADNJI MOHIKANEC

Spisal J. F. Cooper.

Dejanje se vrši v letu 1757, ko so se Indijanci kraljevali v lepi Mohawk dolini v kraju, ki obsega sedanji državi New York in Vermont.

cena \$1.—

Naročite pri:

KNJIGARNI "GLAS NARODA"

216 W. 18th Street, New York, N. Y.

Poštnino plačamo mi.